

Az Úr evangéliuma

Elől ment az Úr, utána a tanítványok, szorgalmasan jegyzetelve. Felértek a dombra, az Úr megtekintette a kilövő-állásokat, majd így szólt:

- Bizony mondom nektek, ezek a szerkezetek egyszer el fognak sülni.

A tanítványok kimerülten, izzadt homlokkal álldogáltak. Vállukba vájt a hátukon cipelt cserepeket összefogó szíj. Kissé tanácstalanok voltak. Ez most fontos? Megörökítendő? Néhányan a baljukban tartott üres cserépre karoltak ezt-azt, jobbról balra, amolyan gyorsírásszerűen. Majd este letisztázzák.

Csaknem merőlegesen tűzött le rájuk a nap, árnyék semmi. Az Úr végignézett rajtuk, és megsajnálta őket, most nem beszélt hosszabban, hanem kiadta a jelszót: gyerünk le a folyóhoz. Amott a folyón túl egy település szétszórt házai és árnyékos ligetek látszottak. Talán egy étkezésre is jók lesznek ott.

Megkönnyebbülve lesiettek a folyóhoz, ott volt a komp a túlsó parton. A révész viszont éppen elmenni készült.

- Halló, itt vagyunk! – integetett neki az Úr.

A révész jelentőségteljesen bal csuklójára koppintott a jobb mutatóujjával, majd az ég felé bökött, jelezve, hogy dél van, és ő bizony most hazamegy ebédelni.

- Hogy a kórság essen beléd! – gondolta az Úr, aztán ijedten látta, hogy a révész a gyomrához kap, és fájdalmasan összegörnyed.
- Mégse essen beléd a kórság – gondolta gyorsan az Úr, és megkönnyebbülve látta, hogy a révész kiegyenesedik, és peckes léptekkel eltávozik.

Aztán kiderült, hogy a víz térdig sem ér, ruhájukat kicsit felhúзва, sarujukat le sem vetve könnyen átgázoltak a vízen. Még jól is esett a felfrissülés a poros lábaknak. Az Úr arra gondolt, hogy milyen jó lenne egészen megmerítkezni, de teljesen hasra kellene feküdni a köveken, hogy ellepje az embert a víz. Talán az örvényes kanyarokban van olyan hely, ahol kimélyül a meder.

A faluba érve hamar látták, hogy nem sok jóra számíthatnak. Kiderült, hogy meglehetősen szegényes a hely, ráadásul sokan rájuk ismertek, hogy már jártak itt – pedig nem is ők voltak, csak egy hasonló csapat –, a lényeg, hogy az újdonság ereje már kevésbé hatott. Az Úr mesélt egy történetet a főtéren pár szájtátnak, de végül be kellett érniük egy kevés datolyával meg friss kútvízzel.

A legmelegebb órákat a pálmafák árnyékában töltötték, aztán ahogy a nap lefelé hajlott, tovább indultak. Ekkor váratlan szerencse érte őket: a szélső házból egy nő szaladt ki, és egy nagy tál kását és egy vizezett borral teli korsót tett le eléjük. Mégis lesz jó vacsora!

Amikor útközben rájuk sötétedett, tábort ütöttek, tüzet gyújtottak, felmelegítették a kását, körbe ülték a tálát. Fokozódott a hangulat, tréfálkoztak, vaskosabb beszólások is elhangzottak. Az Úr egy sziklakölöncön üldögélve elnézte a tűztől kipirult arcokat. Milyen remek társaság! Egyszerű emberek, kicsit ügyefogyottak, néhány kivétellel írni is alig tudnak, de egyenes lelkűek, nincsen senkiben semmi rosszindulat. Szerencsés véletlen? Aligha, voltak mások is közöttük, akiket aztán kivetett a társaság, vagy egyszerűen csak elmaradtak. Szépen kialakult ez az összeszokott, testvéries közösség, csupa hasonszőrű alak, akik talán nem boldogultak magukban, de itt a többiekkel együtt erősnek érzik magukat. Célt kaptak, és ezt neki köszönhetik. Olyan erős ez a küldetéstudat, hogy sosem panaszkodnak, követik, és lesik minden szavát. Nagy felelősség ez, de nem bánta, elfogadta, sőt megszerette ezt a szerepet.

Hiszen mi más is lehetne az ő küldetése? Megmondta az apja is. Gyakran gondolt az apjára, talán túlságosan is gyakran. Máig benne motoszkál, hogy kisgyerekként többször észrevette a szeme sarkából, hogy az apja lopva rámered, vizslatja. Egyszer meg egyenesen két tenyere közé fogta a fejét, és tüzetesen megnézte a szemét, orrát, száját, még a fülkagyló hajlatait is. Aztán nem szólt semmit.

Csendes, megfontolt és ügyes ember volt az apja. Amolyan ezermester, mindent meg tudott javítani, a környékbeliek is megbecsülték, gyakran hívták kisebb-nagyobb munkákhoz. Kapott is érte ezt-azt, egy kevés lisztet, gyümölcsöt, néha állati belsőséget. Persze nem ebből éltek, hanem a juhokból. Na, ez volt az, ahol érezte, hogy nem felel meg apja elvárásainak. Egyszerűen nem volt az a birkapásztor típus. A többi gyerek hajtotta a birkákat, amerre kellett, közben meg élvezték a gyereklét szórakozásait, vadmadarat parittyáztak, ürgét öntöttek, gyümölcsöt loptak, lányokat visongtattak. Ő más volt. Nemcsak abban, hogy szőke volt (ezzel mondjuk sok gondja volt, csúfolták), hanem érdeklődési körben is. Például jól tudott, és szeretett is olvasni. Legeltetés közben barlangokra bukkant, vagy inkább csak valami remeteüregre, ahol teleírt cserepeket, sőt pergamentekercseket is talált. Persze töredezetek, koszosak voltak, de azért élvezettel silabizálgatta őket, a hiányokat meg a képzeletével pótolgatta. Ezek a szövegek szárnyakat adtak amúgy is élénk fantáziájának, s végül egészen különleges státuszt nyert kortársai között történetmesélő képességével. Még a pipázó, teázó felnőttek beszélgetésébe is bele-bele szólt, s egy idő után azok sem intézték el egy kézlegyintéssel a mondanivalóját.

Egyszer nagyon belefeledkezett a régi, barlangi írások böngészésébe, és a szétszéledő nyájból elveszett két gödölye (nem is lettek meg). Apja elé kellett állnia, nyakát behúzza várta a verést, de ő nem bántotta. Csak ingatta a fejét, indulat nélkül, és azt mondta: ami nem megy, ne erőltessük. Nem erre születél, csináld hát, amihez tehetséged van, legyél vándor...tanító. (Majdnem az csúszott ki a száján, hogy vándorkomédiás, de közben meggondolta magát.)

Éltre szóló indíttatás volt ez. Apja nemsokára külföldre ment, ott jobban lehetett keresni, küldött is egy-két évig pénzt, aztán nyoma veszett. Ez a vándortanító kinyilatkoztatás azonban kitörölhetetlenül ott égett benne továbbra is.

A másnap nagyrészt gyaloglással telt, harmadnap délutánra viszont már elérhetőnek tűnt a cél. Szaporázta is mindenki a lépést, hiszen közeledtek ahhoz a helyhez, ahol rendszeresen, hosszabb időre megpihentek. Ha lehet ilyen mondani, ez volt a közös otthonuk. Nem volt ez valami város vagy falu, inkább csak néhány szétszórt viskó, ahol, halásztanya a tó partján. Maga a tó ebben a félsivatagi világban valóságos megváltást ígért. A lankákról keskeny hasadékok futottak a tó felé, a ritka felhőszakadások után csak úgy szaladt bennük a víz. Ameddig a tó párája reggelente felgomolygott, a domboldalakat ritkás fű borította, itt-ott csenevész fák is tengették életüket. Közvetlen a parton pedig egészséges, mélyzöld ligetek húzódtak.

Ahogy egy dombtetőről meglátták a tó tükkrét, önkéntelen sóhaj szabadult fel belőlük. Valóban nagyszerű látvány volt a szelíden fodrozódó, hatalmas víztükör, a ritkás felhők árnyékával, a messzi túlpárt magas hegyeivel.

Mielőtt azonban nekieredhettek volna az utolsó lejtőnek, az Úr úgy gondolta, még egy próbának teszi ki tanítványait.

- Hó-hohó! Álljunk csak meg egy pillanatra!

Felállt egy sziklatömbre, és intett, hogy gyűljenek köréje. Ugyan mindenki a mielőbbi megérkezésre szavazott volna, mégis engedelmesen odagyűltek. Az Úr vett egy mély levegőt, s remek orgánumát kieresztve szónokolni kezdett:

- Barátaim! Nézzetek végig magatokon! Nem sokra vittük, ugye? Ruhánk szegényes, holmink elfér a hátunkon, tartalékaink nincsenek. Hajunk mosatlan, lábunk poros, nyavalyáink sokfélék. Ki emlékszik már arra, mikor utoljára igazán jóllaktunk? Mikor gondtalanul elereszthettük volna magunkat, ignoráns henyéléssel, dőzsölve a javakban? Bizony mondom, inkább emlékszem a gyomrom korgására, mint a teltség elégedett érzésére. És nem rejtegetek drágaköveket a ruhám ujjában, nem ástam el biztos helyre ezüst étkészletet, hogy majd egyszer előállok gazdagon, előkelően, s lefogadom, ti is így vagytok ezzel.
- Mást mondok: az anyagiakon túl, ki ne vágya megbecsülésre, az emberek tiszteletére? És felnéz ránk valaki, irigyl bennünket bárki? Na, itt már más a helyzet. Konkréten persze senki nem tart sokra bennünket, de ugye láttátok az irigység, a sóvárgás felcsillanását a szemekben, amikor megállunk egy falu főterén? Nem sajdul-e meg valami a helyiek szívében, látva a mi szabadságunkat? Vajon nem merül fel bennük, hogy talán jobb lenne a napi robot, a kötelező gyarapodás, a görcsös igyekezet, a látszat fenntartása helyett mindentől megszabadulni?
- Mert bizony mondom nektek, ti szegények vagytok, de szabadok! Lehet, hogy szomorkodtok a nyomorúságotokon, de innen csak felfelé vezet az út! Ártalmatlan senkik vagytok, így legalább nem tartanak tőletek! Nincs gondotok a hívságokra, így fókuszálhattok az okosságokra (amiket tőlem ingyen kaptok)! Könnyen szánakoztok más baján – milyen nemes érzés! –, hiszen az nem kerülhet nektek semmibe! Tiszta szíveteket nem mocskolja a felesleges buzgalom, az elérhetetlen nagyravágás! Nem bántatok senkit, mert minnek, így nyugodt lélekkel alusztok. És ha néha meg is kergetnek benneteket egy fürt szőlő vagy egy sovány csirke miatt, végső soron nem a tiétek a győzelem?
- Nos, kérdezem én, hogyan vélekedtek? Megbántátok-e, hogy ezt az életet választottátok? Ugye nem. Megkérdezem: boldogok vagytok?

A tanítványok közepes meggyőződéssel bólogattak. Az Úr elégedetlen volt.

- Nem hallom. Boldogok vagytok?
- Boldogok! – jött a válasz.
- Még mindig nem hallom. Boldogok vagytok?
- Boldogok vagyunk! – harsogták lelkesen a tanítványok.

Az Úr elégedett volt.

- Rendben, most már mehetek.

Mint az iskolakapun kitóduló gyerekek, a tanítványok harsány vidámsággal tódultak lefelé, s meg sem álltak a partig. Megszabadultak a cserepektől, batyuktól, és a vízbe vetették magukat. Ahogy elnézte őket, szeretetteljes öröm járta át az Úr szívét. Ledobta ő is a felsőruháját, és utánuk szaladt. Valamelyikük kitalálta, hogy a vízbe nyúló lapos sziklán végigszalad, és megpróbál a vízen tovább futni. Na, volt is vidámság! Sorban nekiszaladtak, ki tud messzebbre érni. Ameddig a lendület vitte őket, kalimpáltak kettőt-hármat a lábukkal, aztán persze a vízbe csapódtak. Az Úr is nekiszaladt, és mindjárt rekordot állított fel. Gyors volt a mozgása, könnyű a csontja, jó széles a talpa. Tulajdonképpen úgy érezte, a három-négy futómozdulat után is tovább tudna szaladni a vízen, de inkább hagyta, hogy elsüllyedjen. Nem akarta nagyon lenyomni a követőit, így is nyomasztó lehetett nekik, hogy mindenben ő a legjobb.

Estére tábort ütöttek, sátrakat állítottak, huzamosabb tartózkodásra rendezkedtek be. Minden klappolt. Illetve csak majdnem minden. Ahogy az Úr a tűznél melengette tenyerét a gyorsan lehűlő éjszakában, eléje állt a legfiatalabb tanítvány.

- Uram, ugyan boldogok vagyunk, de az előbb megnéztem, mindössze pár közepes méretű halunk maradt a készletekből.

Az Úr kedvelte a fiatal tanítványt: friss eszű, talpraesett, ha néha meg is enged magának egy kis szemtelenkedést.

- Rendben, holnap halat fogunk – mondta nyugtatóan.

Hajnaltól, amikor leginkább mozognak a halak, már ott tüsténkedtek a parton. A tanítványok a vízbe gázolva nagy dobó- és kerítőhálókkal próbálkoztak, nem sok sikerrel. Otromba, vastag fonatú hálójukkal inkább csak elijesztették a halakat. Nem így az Úr. Hozatta a fiatal tanítvánnyal a horgászbotokat, és a kinyúló sziklaszirtről próbálkozott. Nagy mester volt ebben. Gyerekkorában, amikor fent északon a rokonoknál nyaralt, ellesett egyet-mást egy nagybácsitól. Hogyan kell lószőrből vékony horgászszinórt fonni, hogyan lehet a lepényfa berovátkolt, elágazó töviséből horgot készíteni, melyik fa ága alkalmas rugalmas horgászbotnak stb. Sáskát tűzött a horogra (mindig az a legjobb csali, amit a helyszínen talál az ember), s kivetette a készséget. Nem telt bele sok idő, és már ott tolongtak az alkarnyi halak a szákban. A tanítvány is próbálkozott, de valahogy mindig az Úr szerelékén volt a kapás. Valami csodás érzéke volt ahhoz, hol vannak a halak, hová irányítsa a dobást. Nem is volt ezután gondjuk az étellemmel, bár kissé egyhangú állandóan füstölt halat enni.

Már ott henyltek a tóparton néhány napja, amikor átutazó vándor állt meg náluk. Szegény sókereskedő volt, a fején cipelt egy nagy sötömböt, abból lehetett darabokat venni. Nem volt nagy keletje ezen a vidéken a sónak, hiszen bárki könnyen hozzájuthatott. A szegény ördög megörült a felkínált ingyen ebédnek, s falatozás közben elmesélte a legfrissebb híreket.

Az Úr felfigyelt, amikor egy különös balesetről számolt be. Egy rosszul kitémasztott szekér elindult a lejtőn, és a kőkerítéshez szorította a tulajdonosát, aki bele is halt a sérülésekbe. Innen háromnapi járásra történt, az áldozat egy ismert szőlősgazda volt.

- Hogy hívták? – kérdezte az Úr megütközve, de a sóárus nem tudta megmondani. Leírta viszont a helyet és adott pár támpontot: északnyugatra egy nagy gazdaság, magas kőkapu, tornácos ház, a gazda lánytestvéreivel lakott ott.

Az Úr hátán végigfutott a hideg. A leírás legjobb gyerekkori barátjára illett. Nagydarab pajtása volt legodaadóbb hallgatósága, és méreténél fogva könnyen meg is védte a csúfolódóktól. Útjuk aztán felnőtt korban elvált. A barát szerencsésen beházasodott egy gazdag családba, szőlősgazda és borkereskedő lett belőle. Jómódban élt, nővéreit is felkarolta, s egy mintagazdaságot vezetett innen háromnapi járásra. Ezt lehetett hallani róla, amúgy évek óta nem találkoztak. Az Úr nagyon elszomorodott, és úgy érezte, tartozik egy részvétlátogatással a családnak.

Másnap reggel kértek kölcsön egy szamarat, a tanítványok felrakták rá a vizeztömlőket (az úton nem volt semmiféle víznyerési lehetőség), az Úr pedig meghagyta nekik, hogy legyenek jámborak, amíg ő távol van.

Az úton azon gondolkozott, mit mond majd a szerencsétlen lányoknak, mivel vigasztalja őket. Titkon azért még reménykedett, és néha el is rebegett egy fohászt, hogy ne legyen igaz a hír.

Harmadnapra ért a barát birtokára. Ahogy közeledett, szépen megművelt szőlőket látott, ahol a munkások szaporán hajladoztak, metszettek és kötöztek. A nagy kőkapun az udvarba lépve meglepetten tapasztalta, hogy a gyásznak semmi nyoma, ellenkezőleg, mindenki teszi a dolgát, és íme, láss csodát, a tornácról barátja emelkedik fel a hintaszékből – azonnal felismerte –, és siet eléje. Repeső szívvel ölelte meg, majd kissé eltolva magától tetőtől talpig megvizsgálta.

- Mi a baj? – kérdezte a barát.
- Baj? Dehogyan! – és elmesélte, mit hallott róla, hogyan ütötte el a szekér végzetesen.
- Lárifári – mondta a barát, az csak egy szerencsétlen munkás volt.

Azért ezen is sajnálkoztak kicsit, majd hosszú mesélés következett, mi történt az elmúlt években. Két napig beszélgettek, ettek-ittak, megnézték a birtokot, a gazdag szőlőket, a tele pincéket, még a szomszédban egy eljegyzésen is részt vettek, s mikor elbúcsúzott, a házigazda kiöntötte a tömlőkből a poshadt vizet, s – hiába szabadkozott az Úr – megtöltötte a legjobb vörösboraival.

Amikor visszaért a tóparti tanyára, rögtön köréje seregltek a tanítványok.

- Hogyan fogadták a rokonok? Megvolt már a temetés? Láta még a halottat?
- Halottat? Én csak élő látam. Tudjátok meg, a barátom él, kutya baja!

Hitetlenkedtek egy kicsit, de már annyi különös kalandjuk volt az Úrral, hogy igazából ezen már nem is csodálkoztak. Pláne, amikor az Úr kivágta az adu ászt:

- És nézzétek csak meg a tömlőket! Vizet töltöttetek bele, és most bor van benne!

Nagyon megörültek, és este ittak is belőle, persze csak mértékkel. Mind kiváló minőségűnek találták.

A bor azért később mégiscsak bajt okozott. A tanítványok egyre inkább rákaptak, esténként mulatoztak, és még holmi nőszemélyek is hozzájuk csapódtak. Az Úr egy darabig korholta őket, de egyre kevésbé hallgattak rá, sőt, még grimaszoltak is a háta mögött, úgyhogy aztán egyszer csak elege lett. A tanítványokból, az egész életből. Ő kiteszi a lelkét, aggódik a követőiért, folyton neveli őket a szépre, jóra, de úgy látszik, a beléjük oltott meggyőződés olyan illékony, mint a tömjénfüst, s a prédikálása pusztába kiáltott szó. Hiába öli minden energiáját a tanításba, ő egymaga kevés a világ kísértéseivel szemben. Hirtelen indulatból fogta a cókmojkját, és otthagya a tábort. Az egyik idősebb tanítvány, a józanabbak közül, utána kiáltott:

- Uram, hová mész?
- El. Megyek a pusztába!
- Mennyi időre?
- Negyven napra! – bökte vissza a válla fölött.

Ezt persze csak úgy mondta, nem gondolta végig, de nagyon mérges volt. Majd meglátják, mire mennek nélküle.

Tudott egy rejtett oázist a sivatagban. Sikeresen meg is találta a helyet: vörös sziklával és homokdűnével körülvett mélyedésben egy festői pálmaliget, egy kies tavacskát ölelve. Mindjárt kezdte jól érezni magát, úgy gondolta, itt kitisztulhat a feje, elpárolog a mérge, néhány jó történetet is kigondolhat, senki nem zavarja.

Aztán kicsit másként alakultak a dolgok. Zavarni ugyan senki nem zavarta, a mérge is elpárologott, de kiderült, a tó vize szinte ihatatlanul sós, és ráadásul krokodil is van benne. Itt, a sivatag közepén! Nem fért a fejébe, hogyan kerülhetett ide. Mindenesetre vigyáznia kellett, fürdésről szó sem lehetett. Két hét után a datolyamenü sem ízlett már, és a tanítványokra is megértőbben kezdett gondolni. Belátta, hogy kicsit túlreagálta a dolgot, mindjárt vissza is megy.

Amikor a táborba ért, csend és tisztaság fogadta. Persze, elfogyott a bor, és kijózanodtak. Meg persze rájöttek, hogy nélküle nem sokra mennek. Meg persze alapvetően jámbor fiúk ezek. Melegség öntötte el a szívét, amikor látta a visszatérése felett érzett őszinte, csendes örömet a szemekben.

Abban az időben, amikor ők a tónál lebzseltek, ugyancsak zajlottak az események a fővárosban. Helyi hatalmi harcok, önjelölt népvézerek fellépése, plusz a föléjük terjeszkedő idegen hatalom manőverei, hírek és álhírek, tüntetések, lázongások, illegális szerveződések, új kulturális áramlatok... Az események hírei aztán lassan lecsorogtak vidékre is, és az Úr úgy érezte, itt az ideje, hogy felmenjenek a fővárosba. A nagy dolgok ott dőlnek el, és ő személyes tapasztalatot akart, kitapintani a főváros érverését, megélni az új trendeket, sőt, akár irányítani is azokat. Eleget pihentek, készültek, megérett az idő a nagyobb nyilvánosság elé lépni.

Felkerekedtek, és elindultak a főváros felé. Az úton azonban baljós előjelek mutatkoztak. A zavaros politikai helyzetben gyülevész csapatok, szélhámosok, hamis prédikátorok, sőt álnok, gyilkos rablóbandák járták a vidéket, és őket is sokszor gyanakvás fogadta. A rémhírek gyorsan terjednek, és könnyen rásütik a bélyeget az ártatlanokra. Még istenes volt, ha csak félbolond felforgatóknak tartották őket. Előfordult, hogy bujkálniuk kellett. A tanítványok közül a kishitűek mondták is neki, hogy forduljanak vissza, nem lesz ebből semmi jó, de az Úr eltökélt volt, jöjjön, aminek jönnie kell.

Voltak persze derűsebb mozzanatok is. Az Úr nem állhatta a csalókat, ezekből pedig volt bőven. Az egyik faluban meglátott egy kopasz öreget, a fügefa alatt üldögélt, előtte az alamizsnás tál felirattal: „Szánd meg a sánta süketet!” Az Úr látványosan kért egy lavór forró vizet előtte, majd elvonatta a többiekkel a figyelmét, és mögéje lopózkodott. Elkiáltotta magát, forró vizet a kopaszra! Na, fel is ugrott az öreg, szaladt mint a nyúl, a tanítványok meg az oldalukat fogták a nevetéstől.

Végül megérkeztek a falak alá, és táborot ütöttek egy gyümölcsösben a hegyoldalon. Már hallották a város moraját, a távolban látták a kapuk nyüzsgését. Izgalommal tárgyalták, tervezték, mit csinálnak másnap. Ekkor azonban bekövetkezett, amitől a borúlátóak tartottak.

Alighogy meggyújtották az esti tüzeket, mint derült égből villámcsapás, a sötétből hirtelen előrontva marcona katonák fogták körül őket, hegyes dárdákat szegezve a mellüknek. Egy százados lépett elő:

- Ki itt az elöljáró?

Bennük akadt a hang a hirtelen réműlettől. Az Úr is ledermedt. Mi ez? Hogyhogy nekik rontanak? Mit vétettek? Ha azok a hegyes dárdák beléjük hatolnak...

Még fel sem ocsúdtak, amikor az egyik tanítvány, ritkán szóló, fekete szemű, hórihorgas fickó (az Úr nem különösebben szerette, mert mindig gyanakvást érzett a tekintetében, és ha néha megszólalt, kényelmetlenek voltak a kérdései), előlépett, és a százados elé állt.

- Én vagyok az, akit keresel.

A többiek a meglepetéstől megszólalni sem bírtak.

- Letartóztatom gyilkosság vádjával! – dörögte a százados, és intett két fogdmegnek, akik erőteljesen belekaroltak a tanítványba. Ez még odasziszegte az Úrnak:
- Menjete el azonnal!

Az Úr magához tért, és a többiek is méltatlankodni kezdtek.

- De miért? Ez tévedés lesz! Ne vitesd el magad!

A tanítvány, ahogy elcipelték, még félhangosan visszaszólt a válla fölött:

- Én majd kimagyarázom magam. Mondom, meneküljete!
- Nem hagyunk magadra! – kiáltott még utána az Úr.

Ahogy a katonák elvonultak foglyukkal, a csapat összekapta a holmiját, és ha nem is menekültek el, átvonultak egy távolabbi, kevésbé szembetűnő helyre. Reggelig vitatták az eseményeket, találgatták az okokat.

Három napig húzták meg itt magukat. Közben páran bementek a városba híreket gyűjteni. Azt nem sikerült kideríteni, milyen hatalmi játszma bábjai lettek, de társuk sorsáról megtudták, hogy nem alakul jól. Nem engedték el, sőt, tárgyalást tűztek ki. Aztán egyre rosszabb lett minden. Hamis tanúk akadtak, és a harmadik napon jött a rémisztő hír, hogy a tanítványt kivégezték, s keresik a társait.

Ekkor az Úrban elpattant valami. Egész életében a békességet, szeretetet hirdette, jámbor tanítványai soha semmi rosszat nem tettek. Minden energiáját a tanításba fektette, és erre mi a jutalom? Jön az arctalan hatalom, és kérdés nélkül letapossa őket. Önmagát is megvetette, hogy nem avatkozott közbe, amikor a tanítványt elvitték helyette, hagyta, hogy feláldozza magát helyette. Az meg különösen bántotta, hogy félreismerte, nem nagyon szerette, alig tudott valamit róla, egyszer még az is megfordult a fejében, hogy besúgó, s íme, most megmentette. Talán sejtette is, mi vár rá. Aztán a katonák akármikor visszajöhetnek, s ő maga ugyan nem félt, de a követőit féltette. Miért bánik így vele a sors? Nem erre számított.

Vagy van ennek az egésznek valami magasabb értelme? Jöjjön, aminek jönnie kell? Talán az egész élete története valami nagyobb terv része? Ebbe még lehetne kapaszkodni.

Most azonban az a kérdés, hogy mi legyen a következő lépés. Ha van terv, ha nincs, ez most fordulópont, határoznia kell, hiszen a pusztá létük a tét.

Magához intette a tanácstalan tanítványokat, és így szólt:

- Bizony mondom nektek, eljön még a nap, amikor felmagasztalnak benneteket. De most veszélyben az irhánk, és semmire sem megyünk, ha hagyjuk magunkat vágóhídra hurcolni. Úgyhogy hajnalban fogjátok magatokat, és egyesével, maximum kettesével eltávoztok a szélrózsa minden irányába. Menjete messze, amennyire csak lehet, a biztonságba, és ha megvan bennetek a készlet, gyűjtsetek magatok köré tanítványokat! Sokat tanultatok az együtt töltött évek alatt, sok bölcsességet jegyeztetek fel. Szerintem ebből meg tudtok majd élni.
- Éljetek boldogan! Talán még találkozunk egyszer.

Így történt, hajnalra szétszéledtek. Maga az Úr északra ment, és igyekezett elvegyülni, egyszerű mezőgazdasági munkásnak mutatkozni. Alkalmi munkákat vállalt, de nem maradt sohase huzamosabban egy helyen. Akkoriban már eléggé ismert embernek számított, sokfelé hallották hírét, nem volt könnyű eltűnnie, itt-ott felismerni vélték. Egyszer egy piacon éles füllel elcsípte, ahogy két árus róla beszél a háta mögött.

- Te, ez nem annak a jámbor csapatnak a vezetője?
- Az nem lehet, hiszen lefogták és kivégezték a fővárosban.
- Akkor is. Kivégezték vagy sem, ez biztosan az az ember.

Végül külföldre távozott, s bár felröppent időnként valami vele kapcsolatos hír, biztos adat nincsen többé róla.